

Mittetulundusühing Tipu Looduskool

TIPU LOODUSKOOLI ARENGUSTRATEEGIA 2014-2025+

•TIPU LOODUSKOOL•

Sisukord

1	SISSEJUHATUS	3
2	HETKEOLUKORD	4
2.1	TEGEVUSED JA KÜLASTAVUS	
2.2	LIIKMED JA VABATAHTLIKUD	
2.3	FINANTSID	
2.4	KOMPLEKS	
3	SWOT-ANALÜÜS JA MÖJU ARENGUSTRATEEGIALE	8
4	TIPU LOODUSKOOLI VISIOON JA EESMÄRGID	11
4.1	LOODUSKAITSE	
4.2	KULTUURPÄRAND	
4.3	HARIDUS	
4.4	KOMPLEKS	
4.5	ORGANISATSIOON	
5	SIHTGRUPID	14
6	TEGEVUSSUUNAD	16
6.1	LOODUSKAITSE JA KULTUURIPÄRAND	
6.2	HARIDUS	
6.3	KOMPLEKS	
6.4	ORGANISATSIOON	
7	LISAD	18
	A. Tegevuskava 2020-2025	
	B. Mittetulundusühing Tipu Looduskooli põhikiri	

“Kõikidel inimestel peavad olema jätkusuutliku arengu toetamiseks vajalikud teadmised ja oskused, mis vastavad kaasaja nõudmistele ega kahjusta tulevaste põlvkondade samaväärseid võimalusi.”

Hariduse üldeesmärk - Läänemere Agenda 21

1. Sissejuhatus

Mittetulundusühing Tipu Looduskool asutati 2007. aastal eesmärgiga luua vanasse Tipu koolimajja keskkonnahariduskompleks.

Viimastel aastatel on koostatud looduskooli kompleksile olulised projekteerimised, täiendatud on MTÜ arengusuundi ja uuendatud teisi piirkonda hõlmavaid planeeringuid, mille tõttu tekkis vajadus uue arengustrateegia koostamise järele.

Tipu Looduskooli arengustrateegia koostati 2013. aastal, arengustrateegia arutelud toimusid mais, juunis ja detsembris. MTÜ Tipu Looduskooli juhatus esitas arengukava kinnitamiseks üldkoosolekule 30. märtsil 2014. aastal.

Arengustrateegia ja selle tegevuskava täitmist jälgitakse igal Mittetulundusühingu Tipu Looduskool üldkoosolekul.

Tipu Looduskooli arengukava koostamist toetas regionaalministri valitsemisala ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Arengustrateegia ja selle tegevussuunad on kooskõlas järgmiste arengudokumentidega:

- Kõpu valla arengukava 2010-2016 ja Põhja-Sakala valla arengukavaga 2019-2025
- Soomaa rahvuspargi kaitsekorralduskava 2011-2020
- Soomaa piirkonna teemaplaneering
- Eesti säästva arengu riiklik strateegia Säästev Eesti 21
- Eesti Keskkonnastrateegia 2030

2. Hetkeolukord

2.1. Tegevused ja külastavus

Tipu Looduskool soovib oma tegevustega äratada ja toetada huvi looduse ja meid ümbritseva keskkonna vastu, suurendada inimeste vastutustunnet looduse suhtes ning ärgitada inimesi muutma oma elu säästlikumaks.

Viimaste aastate jooksul on korraldatud sündmuste arv pidevalt suurenenud. Põhitegevuseteks on kujunenud õppeprogrammide läbiviimine koolidele ning lasteaedadele, loodusõhtute ja -päevade läbiviimine; koolituste, õppepäevade, talgute ning laagrite korraldamine.

Lasteasutuste osalemine Tipu Looduskooli õppeprogrammides sõltub oluliselt projektile suunatud toetustest. Eelkõige tunnevad koolid ja lasteaiad huvi tasuta programmide vastu. Koolidel puudub finantseerimisvõimalus, finantstoetuste taotlemine ja saamine Keskkonnainvesteeringute Keskuse (edaspidi KIK) kaudu on vähene. 2012. aastal osales meie õppeprogrammides 48 gruppi (753 last), 2013. aastal ainult 20 gruppi (317 last). Vahe on tingitud KIKi toetuse puudumisest. 2013.a. oli tervelt kaks kolmandikku õpilastest osalema tulnud meie loodud mullaprogrammis MTÜ Lilli Looduskeskuse korraldatud maakondliku projekti initsiatiivil.

Ka teised tegevused on sõltuvad projekti toetustest ja rakenduvad seetõttu ainult projekti heakskiidu puhul. Viimase kolme aasta jooksul (2010-2013) oleme KIKi poolt saanud toetust loodusõhtute läbiviimiseks. Saavutatud järjepidevuse ähvardab katkestada uue projektitaotluse eitav otsus.

Hetkeseisuga on kõik Tipu Looduskooli sündmused ühepäevased, välja arvatud suvine rahvusvaheline ehituslaager ja üksikud koolitused (loodusharidus- ja ehitusalased). See tähendab, et kontakt osaliste või õpilastega jääb lühikeseks. Algusest peale on meie eesmärk olnud pakkuda mitmepäevaseid üritusi, et suurendada tegevuste mõju. Praegu takistab seda majutusvõimaluse puudumine Tipus.

Samuti oleme korraldanud Tipu küla suursündmusi, nagu külapäev „Tere, Tipu!” ja 2012. aasta sügissimman koos koolimaja 80. juubeli tähistamisega, kuhu tulid kokku Tipu külaga seotud inimesed. Lisaks on korraldatud küla jõuluüritusi ja ühiseid jaanipidusid.

Tipu Looduskooli üritustel osalejad 2012 ja 2013		
Õppeprogrammid	osalejad 2012	osalejad 2013
Kaisukaru, lasteaed ja 1. klass	237	62
Vihmauss Villu seiklused, I kooliaste	87	42
Elamusretk, I kooliaste	32	16
Elamusretk, II kooliaste	62	0
Elu mullas ja aineringlused, II kooliaste	21	0
Mullaprogramm, III kooliaste	115	213

Maa toidab meid, III kooliaste	25	0
Talvapäev, III kooliaste	28	0
Kasemetsa valla valimised	119	0
Ehitada või mitte ehitada?	27	0
	753	333

Muud üritused	osalejad 2012	osalejad 2013
Loodusõhtud Viljandis	79	71
Loodusõhtud Tipu külamajas	46	16
Looduspäevad Soomaal	23	0
Õppepäevad ja perepäevad	15	12
Koolitused (1-5 päevased)	17	11
Sügissimman	57	0
Rahvusvaheline noorte ehituslaager	13	11
Talgupäevad	34	28
Arenguarutelud	22	16
Aastalõpuüritus		
Avatud uste päev		11
	306	176
OSALEJATE ARV KOKKU	1059	509

MTÜ juhatus osaleb aktiivselt piirkonna ja maakonna kodanikuühenduste sündmuste korraldamisel, mis toimuvad eelkõige Viljandimaa Arenduskeskuse ettevõtmisel. Tähtsustame seda tööd koostöö arendamise mõttes. Väga oluline on olnud info ja teadmiste vahetamine ning innustavate inimestega kokku saamine.

2.2. Liikmed ja vabatahtlikud

31.12.2013 seisuga on MTÜ Tipu Looduskooli liikmete arvuks 8 inimest. Liikmete arv ei ole MTÜ algusaastatest oluliselt kasvanud, ehkki tegevusvaldkonna laienemine oleks seda eeldanud. Praegu peab tõdema, et töökoormus on kasvanud suureks, kuigi liikmeskond on üldiselt aktiivne. MTÜ liikmed on Soomaa rahvuspargi või Tipu külaga seotud, paraku mitte keskkonnahariduse poole pealt.

Viimastel aastatel oleme jõulisemalt üritanud kaasata oma tegevustesse vabatahtlikke väljaspoolt organisatsiooni. Praeguseks on väljaspoolt liikmeskonda keskmiselt 6-10 püsivabatahtlikud, kes aitavadki üritusi planeerida ja läbi viia, aga ka näiteks kirjalikke tekste koostada või parandada.

MTÜ Tipu Looduskool on 2009. aastast alates vastuvõttev organisatsioon kahele saksa vabatahtlikule, kes veedavad Tipu Looduskoolis oma vabatahtlikku ökoloogilist aastat. Nende jaoks on Tipu Looduskool igapäevaseks töökohaks. Nad aitavad üritusi ette valmistada ja läbi viia, valmistavad materjale, hooldavad looduskooli ala, meisterdavad ja on igati toeks.

Kaasatud on ka endised saksa vabatahtlikud, kes on teinud tõlkimistöid või aidanud läbi viia heategevuslikku jõululaata Berliinis.

Suure töö on teinud need vabatahtlikud, kes igal suvel toimivas rahvusvahelises Tipu töölaagris on kaasa löönud. Nende kahenädalaste laagrite käigus on hooldatud matkarada ja looduskooli ala, tehtud vajalikke ehitustöid ning niidetud Oksa puisniitu. Laagris osalevaid vabatahtlikke on korraga olnud 10-14 inimest.

2.3. Finantsid

MTÜ tegevus toimub suurel määral projektipõhiselt, projektide omaosalus kaetakse annetuste ja MTÜ sissetulekutega. Suuremamahulised projektid on investeeringuprojektid, mis on rahastuse saanud eelkõige LEADER programmist. Sisulist tegevust ning MTÜ arendamist on toetanud eelkõige SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Kohaliku Omaalgatuse Programm ja Hasartmängumaksu Nõukogu. Rahastust rahvusvahelistele projektidele on taotletud ka Saksamaa sihtasutustelt.

Liikmemaksude osakaal on väikse liikmeskonnaga ja sümbolse tasuga peaaegu olematu.

Annetused tulevad eelkõige Saksa partneritelt Mitwelt e.V. ja Eesti partnerid e.V. Viljandimaa sõprusmaakonnast Minden-Lübbeckest. Annetuste mahud on aastatega kasvanud. Eesti partneri ühingust laekuvad annetused konkreetsele investeeringuprojektile. Partnerühing Mitwelt e.V. toetab igakuiselt MTÜ tegevjuhile palga maksmist. Selleks on loonud Mitwelt e.V. annetajate ringkonna. Regionaalministri valitsemisala ja ka Kodanikuühiskonna Sihtkapitali toetuse abil koostati 2013. aastal annetuste rakenduskava, mille toel toimub MTÜ turundamine ja annetajaskonna suurendamine. Annetusena käsitletakse siinkohal ka vabatahtlikku tööd ja materiaalseid annetusi.

MTÜ sissetulekud teenuste ja toodete müügist on viimastel aastatel suurenenud.

MTÜ Tipu Looduskool osutab mitmesuguseid teenuseid:

- Ruumide rent
- Matkavarustuse rent
- Õppeprogrammide ja koolituspäevade korraldamine ja läbiviimine
- Toitlustamine
- Suveniiride müük

Tipu külamaja rendist saadav tasu katab juba suuremal määral majaga seotud kulutusi.

Ka tegevuskulud on eelkõige seotud sihtotstarbeliste projektide finantseerimisega. 2012. aastal vähenes projektide kulu osakaal 80%ni, mis näitab, et toimub ka projektide väliseid tegevusi ja tekivad muud kulud, mis vajavad katmist. Ka suurem osa palgakuludest kaetakse erinevate projektide abil, palgakulude osas on ette näha suurenemist. Hetkeseisuga on ainult tegevjuhi palk MTÜ üldiste tegevustega seotud.

	2007/2008	2009	2010	2011	2012	2013
TEGEVUSTULUD	%	%	%	%	%	%
TULUD KOKKU (eurodes)	1882	12420	22714	47653	72635	59600
Liikmetelt saadud tasud	0,51	0,23	1,27	0,10	0,06	0,06
Annetused ja toetused	98,45	80,10	83,98	84,08	89,51	90,52
Tulu ettevõtlusest	1,02	19,66	14,75	15,82	10,42	9,34
Muud tulud	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,08
TEGEVUSKULUD						
KULUD KOKKU (eurodes)	393	7342	20007	31838	35855	28107
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	67,60	91,48	88,00	84,30	80,81	68,35
Mitmesugused tegevuskulud	32,28	7,64	9,19	8,71	12,33	18,49
Tööjõukulud	0,00	0,00	1,73	4,66	6,11	12,41
Põhivara kulum ja väärtuse langus	0,00	0,87	1,08	2,32	0,75	0,75
Muud kulud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Põhitegevuse tulem (eurodes)	1489	5078	2707	15815	36780	31 493
Aastaruanne tulem (eurodes)	1489	5078	2707	15815	36780	31 493
ANNETUSED JA TOETUSED (eurodes)	1853	9948	19074	40066	65017	53951
Annetused ja mittesihtotstarbelised toetused	86,97	10,69	5,51	31,61	52,57	60,82
sihtotstarbelised projektitoetused	13,03	89,31	94,49	68,39	47,43	39,18

2.4. Kompleks

Praegu koosneb Tipu Looduskooli kompleks Tipu vanast koolimajast, Tipu külamajast, maakeldrist, puukuurist, arteesiakaevust, välisköögist, lõkkeplatsist ning tiigist koos tuletõrjeveevõtukaevuga.

Krundi omanik on Kõpu vald. Krundile on 2009. aasta jaanuaris sõlmitud hoonestusõiguse leping 30-aastase kehtivusega, mille alusel MTÜ Tipu Looduskool kohustub 10 aasta jooksul koostama alale detailplaneeringu, rajama parkla ja taastama 2009. aasta seisuga olemasolevaid hooneid (koolimaja, puukuur, maakelder).

Tipu külamaja ehitati ja sisustati aastatel 2009-2011 Külade uuendamise ja arendamise meetme toetuste abil (meede 3.2.). Koolimajas on tehtud ainult väiksemaid remonte (fassaadi värvimine, katuse parandamine jm). Seetõttu on hoone, eriti aga selle vundament ning katus endiselt kehvast olukorras ja vajaks kiirkorras mahukamaid parandustöid.

Tänu LEADERi toetusele sai koostatud Tipu Looduskooli alale detailplaneering, Tipu koolimaja rekonstrueerimise ja saun-katlamaja ehituse projekt, lisaks veel Tipu Looduskooli õueala rajatiste projekt. Detailplaneering näeb selle kõrval ette lisaks külalistemaja ning käsitöökoja ehitamist.

2013. aastal toimunud tiigi ja tuletõrjeveevõtukaevu ehitamine on osa 2014. aastal jätkuvast projektist, millega rajatakse ka parkla, sisse- ja väljasõiduteed, jalgteed ja vabaõhuklass.

Tipu koolimaja rekonstrueerimiseks ja saun-katlamaja ehitamise projekti elluviimiseks puudub hetkel ja ilmselt ka järgmistel aastatel rahastus.

3. SWOT analüüs ja mõju arengukavale

Tugevused	Mõjud arengukavale
<p>Seesmisel mõjutegurid</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Hea mainega organisatsioon, mis on tegutsenud sihikindlalt mitmes tegevusvaldkonnas ja on aktiivne ning tuntud MTÜ Viljandimaal (tunnustatud parimaks kodanikuühenduseks Viljandimaal 2012) ❖ Toimiv programm ja õppeprogrammid teatud sihtgruppidele ❖ Viimastel aastatel on külstavus pidevalt kasvanud ❖ Koostöö- ja tegutsemisvalmis liikmed, kes on motiveeritud ja ühtehoidvad ❖ Arenev juhatuse on põhimõttekindel ning organiseerimisvõimeline. ❖ Infokirja ja kodulehe olemasolu, Facebooki leht ❖ MTÜ sissetulek ka teenuste pakkumisest ja annetustest ❖ Head kontaktid Saksamaaga (partnerühingud Mitwelt e.V. ja Eesti Partnerid, rahvusvaheline ehitusorganisatsioon IBO) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jätkata õppeprogrammide läbiviimisega, täiendada pakkumisi ➤ Hoida, motiveerida ja koolitada praeguseid liikmeid 😊 ➤ Jätkata välisvabatahtlike vastuvõtmist ➤ Tunnustada ja hoida olemasolevaid annetajaid, eriti tegevjuhi töökoha toetajad ➤ Reklaamida olemasolevaid teenuseid ➤ Jätkata suviste laagride läbiviimist ja hoida kontakte koordineerivate organisatsioonidega

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Öko-aasta vabatahtlike olemasolu ❖ Tegevjuhi töökoha olemasolu ❖ Rahvusvaheline suhtlemisoskus ja kontaktid <p>Välised mõjutegurid</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Soomaa rahvuspargi bränd ❖ Säästvat arengut toetav haridus kajastub riiklikel õppekavadel ja arengukavadel, ❖ õpetajate ja lasteaiakasvatajate huvi õuesõppe vastu ❖ Huvitav ja mitmekesine loodusmaastik Tipus ja Soomaal ❖ Koolimaja traditsioon ja ajalugu ❖ Hea keskkonnaharidusalane koostöö Viljandimaal ❖ Soomaa Koostöökogu olemasolu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasutada Soomaa mainet ürituste reklaamimisel ➤ Koostöökogus osaledes: info jagamine, maine kujundamine, tuntuse kasv, probleemide viimine otsustajateni
<p>Nõrkused</p>	<p>Mõjud arengukavale</p>
<p>Seesmisel mõjutegurid</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Väikese liikmeskonnaga organisatsioon ❖ Üheliikmeline juhatus ❖ Organisatsioonil puudub tugev vabatahtlike juhendamise ja kaasamise struktuur ❖ Piirkondlik tegevus ❖ Projektipõhine tegevus ❖ Regulaarne ja stabiilne sissetulek puudub ❖ Puudub majutusvõimalus ja ka muud vajalikud ruumid on liiga vähesed ❖ Puuduvad kontaktid kõrgemate instantsidega ❖ MTÜ turundamine Eestis, kodulehe aktuaalsus ❖ Tipu koolimaja hoone laguneb ❖ Tegevused on hooajalised <p>Välised mõjutegurid</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Asukoht keskustest kaugel, ka vabatahtlike kaasamiseks ❖ Väike piirkondlike elanike arv ja väheaktiivsed elanikud ❖ Olemas on riiklikud organisatsioonid, kes pakuvad sarnaseid teenuseid tasuta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uute liikmete värbamine ja vabatahtlike kaasamiskava väljatöötamine ➤ Juhatusel laiendamine ja ülesannete jagamine ➤ Täiskasvanute koolitusprogrammi väljatöötamine ja koolituslubade taotlemine ➤ Koolimaja ja kompleksi väljaarendamine vastavalt projekteerimistele (majutus) ➤ Turundustegevuse planeerimine ja mõju hindamine ning kommunikeerimine ➤ Tegevuste ja programmide loomine hooajaliseks tegevuseks <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sündmuste korraldamine ka Viljandis ja teistes rohkem asustatud keskustes ➤ Transpordi korraldamine Tippu ➤ Transpordi hüvitamine või korraldamine vabatahtlikele ➤ Suurem ja korrapärasem lobyttöö ümbritsevatel valdadel,

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ümbritsevate valdade vähene tugi ja huvi ❖ Riiklike rahaliste vahendite ja materiaalse toe nappus gruppide tulekuks Soomaale <p>Pikad vahemaad liikumiseks, sageli teede halb olukord</p>	<p>maavalitsuses, riiklikes organisatsioonides; koostöö arendamine</p>
<p>Võimalused</p>	<p>Mõjud arengukavale</p>
<p><i>Sisemised mõjutegurid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Soomaa Sõprade Seltsi likvideerimisega liituvad uued ja aktiivsed liikmed MTÜ Tipu Looduskooliga ❖ Soomaa Sõprade Seltsi imago ja traditsioonide ülekandmine Tipu Looduskoolile ❖ Uute tegevusvaldkondade koordinaatorite leidmine ❖ Majutushoone väljaarendamisega vastavalt ehitusprojektile tekib võimalus pakkuda mitmepäevaseid programme ❖ Meeskonna suurendamine töölepinguliste töösuhetega aitab oluliselt suurendada tegevusvõimekust ❖ Koolitustegevuse laiendamine ja sissetulekubaasi parendamine ❖ Keskkonnaalastel uuringutel osalemine ka väljaspool Soomaad tekitab MTÜle tulubaasi ❖ Looduskaitsete hooldustööde läbiviimine ja toetust taotlemine ❖ Käsitööaida loomine aitab siduda uusi liikmeid ja sihtgrupe ❖ Läbi Tipu Looduskooli tegevuste ja turundamise õnnestub kaasata uusi ja aktiivseid inimesi Tipu Looduskooli tegevustesse ❖ Leida rohkem vabatahtlikke ja kaasata neid tegevustesse ja/või turundamisse ja info jagamisse ❖ Seoses ööbimiskohtade tekkega saab Tipu looduskoolist kujundada praktikabaasi nii kodumaistele kui ka välismaistele tudengitele ❖ Luua giiditeenuse pakkumise võimalused kohalikele ja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Läbimõeldud liikmete ja vabatahtlike kaasamise strateegia ➤ Mitmepäevaste programmide pakkumine suurendab tegevuse mõju ➤ Täiskasvanutele suunatud koolitusprogrammi väljatöötamine ➤ MTÜ finantssuutlikkus peab seoses üld- ja töökulude suurendamisega kasvama, suurendada tuleb ettevõtlusega seotud tulusid ➤ Kompleksi väljaehitamine vastavalt projekteerimistele

<p>välituristidele (k.a kanuutamine ja räätssamatkad jm)</p> <p>Välised mõjutegurid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Puutumata loodus kutsub teisi sihtgruppe kohale, nt. välismaa ülikoolid ❖ 	
<p>Ohud</p>	<p>Mõjud arengukavale</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Aktiivne liikmeskond ja vabatahtlike arv ei laiene ❖ Olemasolev liikmeskond väsib ❖ MTÜ juhatus ei ole piisavalt pädev inimesi ühingu tegevustesse kaasama ❖ Projektitoetused vähenevad ❖ Rahastusallikad lasteaedadele ja koolidele vähenevad, ei võimalda õuesõpet ❖ Koolimaja vajub kokku ❖ Ala liigniiskus takistab tegevuste läbiviimist ❖ Keskkonnaalased reformid, seadusandlus takistavad tegevust ❖ Samu teenuseid tasuta pakkuvad riiklikud organisatsioonid laiendavad oma tegevust ja võtavad tegutsemisvõimalust 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Teiste sissetulekuallikate arendamine (teenused ja annetused) ➤ Kuidas saab inimesi motiveerida? ➤ Aktiivne tegelemine liikmeskonna laiendamisega ➤ Põhirõhk inimeste kaasamisel ➤ Juhatuse koolitamise vajalikkus ➤ Selge visiooni ja lühiajaliste/pikaajaliste eesmärkide püstitamine ➤ Erinevate rahastusallikate kasutamine

4. TIPU LOODUSKOOLI VISIOON JA EESMÄRGID

Aastaks 2020 on Tipu Looduskool loodushariduse edendamisele, loodus- ja kultuuripärandi hoidmisele ning väärtustamisele keskenduv keskus Soomaal, tehes igakülgset koostööd teiste haridusasutuste ja muuseumitega.

4.1. Looduskaitse

VISIOON

Aastaks 2020 on Tipu Looduskool keskne Soomaa teaduslikke uuringutegevusi koondav keskus, tehes koostööd erinevate instituutide ja ülikoolidega Eestis ning välismaal.

EESMÄRGID

- ❖ Hoida Soomaa loodusväärtusi
- ❖ Suurendada teadlikkust Soomaa kaitseväärtustest
- ❖ Edendada teaduslikel uuringutel baseeruvat looduskaitset Soomaal
- ❖ Selgitada kohalikele ja külastajatele looduskaitse tegevusi ja eesmärke
- ❖ Koondada uuringuid ja teavet Soomaa looduse kohta
- ❖ Võimendada koostööd erinevate teadus- ja looduskaitseasutuste vahel Soomaa rahvusparki kaitseväärtuste säilitamise eesmärgil

4.2. Kultuuripärand

VISIOON

Aastaks 2020 on Tipu Looduskool oluline Soomaa traditsioonide, eluolu jäädvustaja ja hoidja, tehes selleks koostööd erinevate asutuste ja muuseumitega.

EESMÄRGID

- ❖ Väärtustada ja hoida Soomaa vaimset kultuuripärandit ja eluolu, traditsioone
- ❖ Hoida ja edasi anda Soomaa kultuuripärandit praktiliste tegevuste kaudu ning teha koostööd erinevate Eesti asutuste ja muuseumitega (Eesti Vabaõhumuuseum, Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum jt)
- ❖ Kaasata kohalikke ning piirkonnaga seotud inimesi kultuurisündmuste korraldamisesse ning kultuuripärandi säilitamisega seotud tegevustesse

*"Usu mind, sest ma olen seda kogunud,
Sa leiad rohkem metsadest
kui raamatutest.
Puud ja maa õpetavad sind,
mida sa ei kuuleks üheltki õpetajalt."*

Bernard de Clairvaux (1091-1153)

4.3. Haridus

VISIOON

Aastaks 2020 on Tipu Looduskool kaasaegne keskkonnahariduskeskus Edela-Eestis, kes oma programmis seob keskkonnahariduse kultuuriloolise hariduse ja oma looduskaitsealaste tegevustega.

EESMÄRGID

- ❖ Tõsta keskkonnateadlikkust ja loodust väärtustavat hoiakut elamusliku ja praktilise loodus- ja oskushariduse, huvihariduse ja teiste mitteformaalõppe tegevustekaudu.
- ❖ Anda osalejatele vajalikud teadmised teha oma elus keskkonda säästvaid otsuseid ja kujundada oma keskkonda jätkusuutlikkuse printsiipide järgi
- ❖ Jätkata loodust, kogukonda ja pärandkultuuri ühendavate tegevuste korraldamist (integratiivne keskkonnaharidus vastavalt Tipu Looduskooli keskkonnahariduskavale)
- ❖ Tekitada osalejates häid emotsioone looduses viibimisest
- ❖ Panustada läbi rahvusvaheliste ja erinevate taustadega inimeste kokkuviiamise tolerantsuse kasvule

4.4. Kompleks

VISIOON

Aastaks 2020 on Tipu Looduskooli kompleks tuntud nädisobjekt energeetiliste, ehituslike, arhitektuuriliste, aianduslike lahendustega, on eksponaat iseendas ning küllastamis- ja vaatamisväärsus piirkonnas.

EESMÄRGID

- ❖ Arendada välja interaktiivne ja elamuslik loodustegevuste ala
- ❖ Kasutada kompleksi oma haridusülesande täitmisel
- ❖ Äratada huvi ja pakkuda programme võimalikult paljudele sihtgruppidele, keskenduda mitmepäevaste tegevuste korraldamisele
- ❖ Suurendada Tipu Looduskooli küllastavust

4.5. Organisatsioon

VISIOON

Aastaks 2020 on Tipu Looduskool jätkusuutlik avatud keskkonnateadlikkuse edendamise eesmärgil tegutsev mittetulundusühing, kes kaasab oma tegevustesse (välis-)vabatahtlikke, annetajaid, partnerid ning oma sihtgruppe.

EESMÄRGID

- ❖ Suurendada kaasatute ja aktiivsete kaasalööjate arv
- ❖ Hoida MTÜ head mainet ning suurendada avalikuse teadlikkust MTÜ tegevustest
- ❖ Laieneda juhatust ja jagada tööülesanded valdkonnapõhiselt (finantsid, haridus, looduskaitse, kompleks)
- ❖ Suurendada täis- ja osatööajaga töötajate arvu
- ❖ Mitmekesistada MTÜ finantstulu ja sellega kindlustada töökohtade püsimist

5. Sihtgrupid

Sihtgrupp	Eesmärgid ja lähenemise viisid	Ürituse vormid
lapsed (kuni 6 aastat) [eesti]	mänguline lähenemine keskkonna ja looduse teemadele → rõõm; vaimustus	päevaprogrammid lasteadeadele ringitegevus sünnipäeva programmid
koolilapsed (lapsed; 6-12 aastat) [eesti]	mänguline lähenemine keskkonna ja looduse teemadele otsene kokkupuude loodusega ühine ja individuaalne avastamine väikestest ja suurtest imedest looduses õpetatakse üldist arusaamist looduslikest seostest, ringlusest ja protsessidest → huvi / vaimustuse tekitamine → rõõmu tundmine → tunda ennast osana loodusest → looduse põhiliste kontseptsioonide mõistmine	päevaprogramm / ekskursioonid loodus- ja teadusring lühilaagrid, mitmepäevsed klassiekkursioonid lastelaagrid sünnipäeva programmid
koolilapsed (noored; 13-18 aastat)	läbi seikluse keskkonnateemale lähenemine „enesekogemine“ grupipedagoogika	päevaprogramm/ ekskursioonid noortelaagrid

	<p>teadmiste arendamine maailmavaate laiendamine</p> <p>→ tegevuste kasutamine/võimekus → huvi/vaimustus → enesetunde ja grupitunde tugevdamine → oma vastutusest teadlikkuse tugevdamine → motiveerida ja võimendada keskkonnateadlikule tegutsemisele</p>	<p>mitmepäevsed klassiekskursioonid koolipartnerlused</p> <p>Koostöö noortegruppidega: majutus, seminariprogrammid</p> <p>Rahvusvahelised seminarid</p> <p>Sidumine Tipu Looduskooli projektiga</p>
Noored (18-27 aastat)	<p>„enesekogemine“ Maailmavaate laiendamine</p> <p>→ huvi/vaimustus → enesetunde ja grupitunde tugevdamine → oma vastutusest teadlikkuse tugevdamine</p>	<p>Noortevahetus Vabatahtlik töö organisatsioonis</p> <p>Seminarid töölaagrid</p>
Kasvatajad, õpetajad, noorsootöötajad [eesti]	<p>teadmiste arendamine keskkonna, säästva arengu ja looduse teemadest ja meetoodilisest kontseptsioonist</p> <p>→ võimaldada sisuliste programmide koostamist</p>	<p>koolitus, seminar</p>
Kohalikud elanikud [eesti]	<p>ühistegevus kogemuste ja teadmiste vahetamine uute teadmiste kogumine</p> <p>→ projektiga sidumine ja kaasamine → kogemuste kasutamine / arendamine</p>	<p>ettekanded päevaekskursioonid projektidega sidumine</p>
Kõrgkoolid, ülikoolid, üliõpilased	<p>teaduslik töö Soomaa rahvuspargis teaduse ja looduse suhte tematisseerimine ja arutamine „alternatiivne teadus“ (keskkonnaeetika, uued lähenemisviisid)</p> <p>praktilised võimalused loodusvaatlus teadmiste vahetamine arutelud</p> <p>→ teaduslike tööde toetamine Soomaa rahvuspargis → rahvusvaheline ja sisuline vahetus üliõpilaste vahel</p>	<p>koostöö ülikoolidega: praktikad, praktikasemestrid, bakalaauruse ja magistritööd, ekskursioonid, majutus rahvusvahelised seminarid</p>

	→ üliõpilaste mõtete ja tegevuste sidumine projektisse	
Täiskasvanud (puhkajad; külalised; ühapäeva- ja mitmepäeva- külalised)	huvi tekitamine koha tundma õppimine teadmiste edasi andmine informatsioon: infopunkt, muuseum jne. → majutus/ puhkus → keskkonnalalane õpetamine	majutus ekskursioonid / päevaprogramm koolitused ettekanded mitmepäevased programmid
Pensionärid	vaata ka 8. Täiskasvanud elukogemuse projektiga sidumine; anda rohkem aega mõttevahetuse jaoks	vaata ka 8. Täiskasvanud
Ettevõtjad	Koolitused/seminarid töötajatele Kohaga tutvavaks saamine Teadmiste vahetamine Ürituste läbiviimine → majutus, ruumide rent → säästva majandamise teema tutvustamine	Koolitused/ seminarid Majutus Konverentsid
Pühendunud isikud	→ oma oskuste ja huvide projektidega sidumine → pakkuda enda edasiarendamise võimalusi	praktika vabatahtlik aasta vabatahtlik tegevus
Kõik sihtgrupid	huvi tekitamine koha tundma õppimine teadmiste edasi andmine informatsioon: infopunkt, muuseum jne.	Infopunkt Tipu Looduskooli kompleks Kohvik

6. TEGEVUSSUUNAD

Konkreetsed tegevused on lahti kirjutatud tegevuskavas, mida täiendatakse ja uuendatakse kord aastas.

Looduskaitse tegevussuunad

- Looduskaitse ja loodushoiu teemaliste arutelude korraldamine
- Erinevate Soomaa looduskaitsega seotud asutuste ja isikute vahel dialoogi edendamise
- Praktiliste looduskaitsetööde korraldamine (talgud, laagrid)
- Läbiviidud uuringute materjalide kogumine keskuste, teadlaste ja tudengite tööde läbiviimiseks
- Soomaa loodusväärtuste uurimine ja neist teavitamine koostöös erinevate instituutidega ja ülikoolidega Eestis ning välismaal

Kultuuripärandi säilitamise tegevussuunad

- Materjalide säilitamine (andmebaasi haldamine ja laiendamine, dokumentide arhiveerimine)
- Kultuuripärandi hoidmiseks traditsioonilisi oskusi ja teadmisi andvate praktiliste tegevuste korraldamine (vikatiga niitmine, haabja ehitamine, puutööpäevad, taimede kasutamine söögi tegemisel, värvimine jms)
- Soomaa eluolu, traditsioonide säilitamine
- Kogukonna arendamisele suunatud tegevuste elluviimine

Haridusvaldkonna tegevussuunad:

- Loodus-, keskkonna ja kultuurilugu ühendavate õppeprogrammide koostamine ja läbiviimine üldhariduskoolidele ja lasteaedadele
- Laste- ja noortelaagrite läbiviimine
- Loodus- ja teadusringi tegevuse käivitamine piirkonnas
- Erivajadustega lastele, noortele ja täiskasvanutele mõeldud pakkumisi laiendada
- Keskkonda ja säästvat arengut toetavate haridustemaatiliste täiendkoolituste korraldamine
- Keskkonnahariduse eesmärgil rahvusvahelises koostöös osalemine
- Haridusmaterjalide koostamine ja väljaandmine

Organisatsiooni arendamisele suunatud tegevused:

- Juhatuse, töötajate, liikmete ja vabatahtlike koolitamise ja motiveerimisega seotud tegevuste korraldamine
- Maine kujundamisega seotud tegevuste planeerimine ja korraldamine (sündmused, trükised, koduleht, Facebook jm)
- Finantsallikate mitmekesistamisega seotud tegevused (annetuste kampaaniad, teenuste ja toodete väljaarendamine jm)
- Sihtgruppide kaasamine MTÜ arendamisse ja tegevuste planeerimisse (küsitlused, tagasisideankeedid, ümarlauad jm)
- Kaastöö valdkonna ja piirkonna ümarlaudades (nt. Soomaa rahvusparki koostöökogu, Viljandimaa keskkonnahariduse ümarlaud)

LISA A

TIPU LOODUSKOOLI TEGEVUSKAVA 2020-2025

Nr.		2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	HARIDUS						
1.01.	Loodus- ja keskkonnatemaatiliste õppeprogrammide läbiviimine	x	x	x	x	x	x
1.02.	Uute õppeprogrammide väljatöötamine ja materjalide valmistamine/hankimine	mitmepäevaste programmide pakkumiste laiendamine	jäätmeteemaline programm	mesindusprogramm, rabaprogramm,			
1.03.	Loodusõhtute- ja päevade ning perepäevade korraldamine	kaks igal aastaajal, erinevate projektide toel	kaks iga aastaajal, erinevate projektide toel	kaks iga aastaajal, erinevate projektide toel	kaks iga aastaajal, osaliselt projektide toel	kaks iga aastaajal, osaliselt projektide toel	kaks iga aastaajal, osaliselt projektide toel

1.04.	Laste- ja noortelaagri läbiviimine	1x väikeste laste laager, 1x lastelaager, 2x noortelaager, noortereisid	1x väikeste laste laager, 1x lastelaager, 2x noortelaager, noortereisid	1x väikeste laste laager, 1x lastelaager, 2x noortelaager, noortereisid	1x väikeste laste laager, 1x lastelaager, 2x noortelaager, noortereisid	1x väikeste laste laager, 1x lastelaager, 2x noortelaager, noortereisid	1x väikeste laste laager, 1x lastelaager, 2x noortelaager, noortereisid
1.05.	Huvitegevuse arendamine ja loodusringide käivitamine piirkonnas			Kava koostamine 1./2. ja 3./4. klassi õpilastele, pilootprojekt erinevates piirkonna koolides/noortekeskustes 2022./2023. õppeaastal; ringitegevuse jaoks vajalikke vahendite hankimine	Loodus- ja teadusring erinevates piirkonna koolides/noortekeskustes 2022./2023. ja 2023./2024. õppeaastal, ekskursioonid; ringitegevuse jaoks vajalikke vahendite hankimine	Loodus- ja teadusring erinevates piirkonna koolides/noortekeskustes; Lasteaia loodusringi kava koostamine ja elluviimine	Loodus- ja teadusring erinevates piirkonna koolides/noortekeskustes; Lasteaia loodusringi kava koostamine ja elluviimine
1.06.	Välisvabatahtlike kaasamine õppetegevusesse	Vabatahtlike kaasamine laagritegevuse elluviimisele	Saksa keelse jõuluteemalise eriprogrammi koostamine; Vabatahtlike kaasamine laagritegevusele	Saksa keelse eriprogrammi koostamine ja läbiviimine; regulaarsed tegevused valla noortekeskustega koostöös; Vabatahtlike kaasamine	Eriprogrammide läbiviimine; koostöö valla noorsootööspetsialistidega; kaasamine ringitegevuse elluviimisele	Eriprogrammide läbiviimine; koostöö valla noorsootööspetsialistidega; kaasamine ringitegevuse elluviimisele	Eriprogrammide läbiviimine; koostöö valla noorsootööspetsialistidega; kaasamine ringitegevuse elluviimisele

			se elluviimisele	laagritegevuse elluviimisele			
1.07.	Ehitus- ja töölaagri korraldamine	2 nädalat juulis/augustis	2 nädalat juulis/augustis	2 nädalat aprillis, kaks nädalat augustis juulis	4 nädalat suvel	4 nädalat suvel	4 nädalat suvel
1.08.	Loodushariduslik täiendõppeprogramm	TÜVKA huvijuhid	TÜVKA huvijuhid	TÜVKA huvijuhid	TÜVKA huvijuhid	TÜVKA huvijuhid	TÜVKA huvijuhid
1.09.	Erisündmused ja muud teenused	Matka ja sünnipäevade pakkumiste laiendamine	Matka ja sünnipäevade pakkumiste laiendamine	x	x	x	x
1.10.	Avatud uste päev, kontserdid	Soomaa kohvikute päev +kontsert, looduskeskuste avatud uste päev	Soomaa kohvikute päev +kontsert, looduskeskuste avatud uste päev	Soomaa kohvikute päev +kontsert, looduskeskuste avatud uste päev	Soomaa kohvikute päev +kontsert, looduskeskuste avatud uste päev	Soomaa kohvikute päev +kontsert, looduskeskuste avatud uste päev	Soomaa kohvikute päev +kontsert, looduskeskuste avatud uste päev

1.11.	Tegevuste evalueerimine	tagasiside- ankeetide evalueerimi ne mõjude hindamise metoodika alusel	tagasiside- ankeetide evalueerimin e mõjude hindamise metoodika alusel	tagasiside- ankeetide evalueerimine mõjude hindamise metoodika alusel	tagasiside-ankeetide evalueerimine mõjude hindamise metoodika alusel	tagasiside-ankeetide evalueerimine mõjude hindamise metoodika alusel	tagasiside-ankeetide evalueerimine mõjude hindamise metoodika alusel
2.	LOODUSKAITSE JA KULTUURIPÄRA ND						
2.01.	Oksa puisniidu hooldamine	võsa võtmine ning niitmine, 2 talgud aastas. Töölaager	võsa võtmine ja niitmine, 2 talgud aastas. Töölaager	niitmine (osaliselt ja aastatega ringlev), 2 talgud aastas. Töölaager	niitmine (osaliselt ja aastatega ringlev), 1 talgud aastas. Töölaager	niitmine (osaliselt ja aastatega ringlev), 1 talgud aastas. Töölaager	niitmine (osaliselt ja aastatega ringlev), 1 talgud aastas. Töölaager
2.02.	Soomaa RP väiksemate ja taastamisväärset e niidulappide hooldamine	x	x	võimaluste uurimine ja kalkulatsioonide koostamine	x	x	x

2.03.	Looduskaitse ja loodushoiu temaatiliste arutelude korraldamine, arutelu ärgitamine	x	x	2 loengut/ kokkusaamist aastas	2 loengut/ kokkusaamist aastas	x	x
2.04.	Looduskaitseuuringute korraldamine ja läbiviimine	x	x	x	Oksa puisniidu kompleksuuring	x	x
2.05.	Sooülikooli tegevuste korraldamine	aastaseminar i korraldamine, 2 päeva	aastaseminar i korraldamine, 2 päeva	aastaseminari korraldamine, 2 päeva	aastaseminari korraldamine, 2 päeva	aastaseminari korraldamine, 2 päeva	aastaseminari korraldamine, 2 päeva
2.06.	Tipu kokkutuleku korraldamine			IX kokkutulek			
2.07.	Teiste külaürituste korraldamine (nt. jaanituli, talvine pööripäev)	2 üritust aastas	2 üritust aastas	2 üritust aastas	2 üritust aastas	2 üritust aastas	2 üritust aastas
3.	KOMPLEKS						
3.01.	Külamaja veesüsteemi rajamine	x, LEADER					

3.02.	Koolimaja katuse vahetus		x, valla toetus, annetused, fondid	x, valla toetus, annetused, fondid			
3.03.	Koolimaja korrastamine			seminariruumi kasutusele võtmine	saali korrastamine	x	x
3.04.	Maakeldri korrastamine		x, elektri paigaldus	x, riiulite paigaldus			
3.05.	Saun-katlamaja ehitamine						x, toetuste abil
3.07.	Käsitöökoja ehitamine						x, vastavalt vajadustele
3.09.	Pauna kultuurilooliste matkaraja arendamine	linnuteemalised infotahvlid	x	maakunst ja istumiskohad	x	x	x
3.10.	Muud objektid	pardimaja ehitus			liikuv saun		
4.	ORGANISATSIOON						
4.01.	Juhatuse laienemine				kolme-liikmeliseks		
4.02.	Liikmeskonna laiendamine	x	x	x	x	x	x

4.03.	Teenuste ja toodete väljatöötamine ja arendamine	x	x	x	x	x	x
4.04.	Juhatuse ja teiste projektidega seotud inimeste koolitamine	x	x	x	x	x	x
4.05.	Kollektiivi laienemine		kasvatajate koolitamine				
4.07.	Jõulu-/tänuürituse korraldamine	x	x	x	x	x	x
4.08.	Liikmete rahulolu-küsitlus	x	x	x	x	x	x
4.09.	Kontserdi korraldamine, kohvikupäev	Soomaa kohvikute päeva raames	Soomaa kohvikute päeva raames	Soomaa kohvikute päeva raames	Soomaa kohvikute päeva raames	Soomaa kohvikute päeva raames	Soomaa kohvikute päeva raames
4.10.	Ühistegevuste korraldamine	x	x	x	x	x	x
4.11.	Annetuste värbamiskampaaniad		x	Kampaania koolimaja korrastamisele	x		

4.12.	Heategevuslik jõululaat Berliinis koostöös partneriühinguga Mitwelt e.V.	x	x	x	x	x	x
-------	--	---	---	---	---	---	---

LISA B

MITTETULUNDUSÜHINGU TIPU LOODUSKOOLO PÕHIKIRI

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Mittetulundusühing nimetusega Mittetulundusühing Tipu Looduskool (edaspidi MTÜ) on loodushuviliste isikute vabatahtlik mittetulunduslik ühendus, mis tegutseb loodushariduse ja säästva arengu põhimõtetel ning tegutseb avalikes huvides.
- 1.2. MTÜ asukoht on Tipu ja aadress Tipu küla, Kõpu vald, 71211 Viljandimaa
- 1.3. MTÜ on mittetulundusühinguna tegutsev eraõiguslik juriidiline isik, mis oma tegevuses juhindub Eesti Vabariigi seadustest, asutamislepingu otsustest ja käesolevast põhikirjast.
- 1.4. MTÜ majandusaasta algab 01. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.
- 1.5. MTÜ on asutatud 19. juulil 2007. aastal.

2. EESMÄRGID

- 2.1. MTÜ eesmärkideks on:
 - 2.1.1. laste, noorte ja täiskasvanute loodus- ja keskkonnaalane harimine;
 - 2.1.2. keskkonnateadlikkuse edendamine, keskkonnateemade tutvustamine ja teavitamine;
 - 2.1.3. võimaluste pakkumine keskkonnaalase huvitegevusega tegelemiseks;
 - 2.1.4. keskkonnasäästliku mõtteviisi ja elustiili propageerimine;
 - 2.1.5. loodus- ja keskkonnahariduse propageerimine ning koordineerimine;
 - 2.1.6. säästvat arengut toetava hariduse propageerimine;
 - 2.1.7. säästva elukeskkonna arengu propageerimine;
 - 2.1.8. loodus- ja keskkonnakaitseliste ning kultuuripärandialaste seminaride, õppelaagrite, koolituste ja teiste ürituste korraldamine;
 - 2.1.9. regiooni kultuuripärandi tutvustamine, kogumine ja säilitamine;
 - 2.1.10. piirkonna territooriumil elavate inimeste abistamine ja nende omaalgatuste toetamine;
 - 2.1.11. kohalike toodete propageerimine;
 - 2.1.12. loodus- ja ökoturismi propageerimine ja arendamine;
 - 2.1.13. rahvusparki ja piirkonda kajastava informatsiooni koostamine ja levitamine;
- 2.2. Oma eesmärkide saavutamiseks MTÜ:
 - 2.2.1. teeb koostööd omavalitsustega, keskkonnaorganisatsioonidega, koolide, ülikoolide jt. institutsioonidega ning ettevõtjatega;
 - 2.2.2. korraldab Tipu Looduskooli kompleksi loomist, arendust ja tegevust;
 - 2.2.3. korraldab seminare, koolitusi, õppepäevi, loodusõhtuid, näitusi, ekskursioone, kampaaniaid, tulundus- jm üritusi põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks;
 - 2.2.4. levitab informatsiooni loodus- ja keskkonnahariduse ning säästva majandumise kohta;
 - 2.2.5. jagab informatsiooni Soomaa rahvuspargi ja piirkonna kohta;
 - 2.2.6. toetab oma toote kujundamist ja turustamist;
 - 2.2.7. osaleb rahvusvahelises keskkonnaalases koostöös;
 - 2.2.8. arendab säästvat majandustegevust, mis on suunatud eesmärkide täitmiseks;
 - 2.2.9. algatab, viib läbi ja haldab keskkonnaalaseid projekte.

3. LIIKMELISUS

- 3.1. MTÜ asutajaliikmeteks on asutamislepingu sõlminud isikud, kes võtsid vastu käesoleva põhikirja.
- 3.2. Lisaks asutajaliikmetele võib MTÜ liikmeteks olla iga füüsiline või juriidiline isik, kes soovib osaleda MTÜ eesmärkidega kooskõlas olevates tegevustes ja esitab sellekohase kirjaliku avalduse MTÜ juhatusesele.
- 3.3. Liikmeks vastuvõtmise otsustavad MTÜ juhatusel liikmed seaduse alusel. Juhatus on kohustatud avalduse läbivaatama ja otsuse langetama ühe (1) kuu jooksul arvates avalduse saamisest. Liikmete arvestust korraldab MTÜ juhatus.
- 3.4. Liikmel on õigus avalduse alusel MTÜ-st välja astuda.
- 3.5. Liige võib igal ajal vaba tahte alusel MTÜ-st välja astuda, selleks esitatakse kirjalik avaldus. Kui liikmel on varalisi kohustusi MTÜ ees, võib juhatus väljaarvamisosusega viivitada kuni kohustused on likvideeritud.
- 3.6. Liikmelisust MTÜ-s ja liikmeõiguste teostamist ei saa üle anda ega pärandada, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Füüsilisest isikust liikme surma korral või juriidilisest isikust liikme lõppemise korral tema liikmelisus MTÜ-s lõpeb.
- 3.7. MTÜ liikmelisus on seotud liikmemaksuga. Liikmemaksu suuruse määrab üldkoosolek.
- 3.8. MTÜ liige võidakse juhatusel otsusel MTÜ-st välja arvata, kui ta:
 - 3.8.1. ei tasu majandusaasta lõpuks ettenähtud liikmemaksu;
 - 3.8.2. ei osale aktiivselt MTÜ tegevuses;
 - 3.8.3. rikub korduvalt MTÜ põhikirja või kahjustab MTÜ tegevust olulisel määral, mille otsustab MTÜ juhatus;
 - 3.8.4. on esitanud MTÜsse vastuvõtmisel teadlikult ebaõigeid andmeid, mille tõttu tema vastuvõtmine MTÜ liikmeks ei olnud õiguspärane.
- 3.9. Otsuse liikme väljaarvamise ja talle tagasimaksmisele kuuluva liikmemaksu suuruse kohta teeb juhatus seaduses ettenähtud korras.
- 3.10. MTÜ juhatusel otsuse liikme väljaarvamise kohta võib liige edasi kaevata MTÜ üldkoosolekule seaduses ettenähtud korras ja nõuda väljaarvamise otsuse kehtetuks tunnistamist üldkoosoleku poolt.
- 3.11. Isikul, kelle liikmelisus MTÜ-s on lõppenud, ei ole õigust MTÜ varale.

4. LIIKMETE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

- 4.1. MTÜ liikme õigused ja kohustused sätestatakse seaduste ja käesoleva põhikirjaga.
- 4.2. MTÜ liikmel on õigus:
 - 4.2.1. osa võtta üritustest;
 - 4.2.2. valida ja olla valitud MTÜ juhtimis- ja kontrollorganitesse;
 - 4.2.3. saada teavet MTÜ tegevuse kohta;
 - 4.2.4. astuda MTÜ-st välja;
 - 4.2.5. teha juhatusesele ettepanekuid MTÜ tööks ja olla ürituste algatajateks, MTÜ poolt läbiviidavate projektide juhtideks, nende läbiviijateks.
 - 4.2.6. kasutada MTÜ vara ja materiaalseid vahendeid juhatusel määratud korras.
 - 4.2.7. kasutada muid põhikirjas ettenähtud õigusi.
- 4.3. MTÜ liige on kohustatud:
 - 4.3.1. täitma põhikirja nõudeid ja MTÜ juhatusel seaduspäraseid otsuseid;
 - 4.3.2. osa võtma üldkoosolekust;
 - 4.3.3. järgima eetika-, moraali- ja käitumisnorme suhetes teiste MTÜ liikmetega ning suhtlemisel väljaspool MTÜd;
 - 4.3.4. kasutama heaperemehelikult ja säästvalt MTÜ vara;
 - 4.3.5. õigeaegselt tasuma makseid MTÜ juhatusel määratud suuruses ja tähtajal;

5. JUHTIMINE

- 5.1. MTÜ kõrgeimaks organiks on selle liikmete üldkoosolek, kus võivad osaleda kõik MTÜ liikmed.
- 5.2. Üldkoosolek võtab vastu otsuseid MTÜ juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või käesoleva põhikirjaga antud juhatuse või MTÜ muu organi pädevusse.
- 5.3. Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus vähemalt korra aastas või põhikirjaga ettenähtud juhtudel ja korras, samuti siis, kui ühingu huvid seda nõuavad.
- 5.4. Juhatus peab üldkoosoleku kokku kutsuma, kui seda nõuab kirjalikult ja põhjust ära näidates vähemalt 1/10 MTÜ liikmetest.
- 5.5. Üldkoosoleku kokkukutsumisest peab ette teatama vähemalt seitse päeva sidevahendite (post, e-post) teel.
- 5.6. Üldkoosoleku protokollid saadab MTÜ juhatus hiljemalt 14 päeva jooksul üldkoosoleku toimumisest e-posti teel MTÜ liikmetele.
- 5.7. Üldkoosoleku pädevusse kuulub:
 - 5.7.1. põhikirja muutmine;
 - 5.7.2. eesmärgi muutmine;
 - 5.7.3. juhatuse liikmete määramine;
 - 5.7.4. MTÜ liikmemaksu suuruse määramine järgmiseks majandusaastaks;
 - 5.7.5. majandusaasta aruande kinnitamine;
 - 5.7.6. muude põhikirjaga ettenähtud organite liikmete valimine;
 - 5.7.7. juhatuse või muu organi liikmega tehingu tegemise või tema vastu nõude esitamise otsustamine ja selles tehingus või nõudes MTÜ esindaja määramine;
- 5.8. Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekus osalenud mittetulundusühingu liikmetest või nende esindajatest.
- 5.9. Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle 2/3 üldkoosolekus osalenud liikmetest või nende esindajatest.
- 5.10. MTÜ-l on juhatus, mis juhib ja esindab MTÜ-d igapäevases tegevuses. Juhatuse liikmete arv on üks (juhataja) kuni kolm isikut, kes määratakse asutamisel asutajaliikmete poolt ja edaspidi üldkoosoleku poolt tähtajaga kolm (3) aastat MTÜ liikmete hulgast ja kes peavad olema teovõimelised füüsilised isikud.
- 5.11. Juhatuse igal liikmel on õigus esindada MTÜ-d kõikides õigustoimingutes, kui üldkoosoleku poolt vastuvõetud põhikirja muudatustes ei sätestata teisiti.
- 5.12. Juhatus korraldab MTÜ raamatupidamise vastavalt Raamatupidamisseadusele ja MTÜ raamatupidamise sise-eeskirjale ning on aruandekohustuslik üldkoosoleku ees vastavalt seadusele.

6. MAJANDUSTEGEVUS

- 6.1. MTÜ kasutab oma tegevuskulude katteks järgmisi allikaid:
 - 6.1.1. annetused ja sponsorlus;
 - 6.1.2. riigi ja kohaliku omavalitsuse majandusabi;
 - 6.1.3. sihtsuunitlusega eraldised;
 - 6.1.4. MTÜ põhikirjajärgse tegevuse tulemusena tekkinud vahendid;
 - 6.1.5. liikmemaksud;
 - 6.1.6. muud allikad.
- 6.2. MTÜ kasutab oma finantsvahendeid põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks:
 - 6.2.1. finantseerib või toetab põhikirjalistele eesmärkidele vastavate programmide ja projektide realiseerimist;

- 6.2.2. finantseerib või toetab loodus- ja keskkonnakaitse ning säästva arengu propageerimist, loodushariduse, looduse ja selle kaitse alase koolitustöö ning loodushuviliste ning nende gruppide koolitust;
- 6.2.3. finantseerib või toetab loodussõbralikule turismile suunatud projektide elluviimist;
- 6.2.4. määrab muid loodus- keskkonnakaitse tegevusega seotud toetusi, stipendiume ja preemiaid;
- 6.2.5. võtab ja annab laene vastavalt põhikirjaliste ülesannete täitmiseks ja kehtivate õigusaktide alusel.
- 6.3. MTÜ võib omada pangaarveid, sealhulgas valuutaarveid ja arveid välispankades.
- 6.4. MTÜ ei jaga oma vara või tulu ega anna materiaalselt abi või rahaliselt hinnatavaid soodustusi oma asutajale, liikmele, juhatuse liikmele, temale annetusi teinud isikule või sellise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmele ega nimetatud isikutega seotud isikutele Tulumaksuseaduse mõistes.

7. ÜHINEMINE, JAGUNEMINE JA LÕPETAMINE

- 7.1. MTÜ ühinemine, jagunemine ja likvideerimine toimuvad seaduses ettenähtud korras.
- 7.2. Likvideerijateks on juhatuse liikmed või üldkoosoleku poolt määratud isikud.
- 7.3. Likvideerimisel allesjäänud vara antakse üle tulumaksusoodusega ühingute nimekirja kantud mittetulundusühendusele või sihtasutusele, avalik õiguslikule juriidilisele isikule või kohalikule omavalitsusele.

MTÜ põhikiri on vastu võetud asutajaliikmete koosolekul 19. juulil 2007. aastal ning kinnitatud asutamislepinguga ja muudetud 09. detsembril 2009. aastal üldkoosoleku otsusega.

Dagmar Hoder